

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudce Štěpána Výborného a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobkyně: **MAWE CK s.r.o.**, sídlem Za Nádražím 199, Český Krumlov, zastoupená Mgr. Michalem Postlem, advokátem sídlem Za Tiskárnou 327, Český Krumlov, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, sídlem Vršovická 65, Praha 10, za účasti: **obec Ločenice**, sídlem Ločenice 78, o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 26. 9. 2023, č. j. MZP/2023/290/2014, sp. zn. R/4109, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 8. 2024, č. j. 9 A 144/2023 - 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně žádostmi ze dne 6. 6. 2022 požádala o stanovení průzkumného území Nesměň I a Nesměň II pro průzkum ložiska vyhrazeného nerostu vltavínu, prvků vzácných

zemín včetně yttria a doprovodného nerostu šterkopísku na dobu pěti let. Dne 5. 8. 2022 podala společnost MOLDAVITE MINE KRASEJOVKA s.r.o. (dále jen „MOLDAVITE“) žádost o stanovení průzkumného území Nesměň pro průzkum ložiska vyhrazeného nerostu vltavínu na dobu tří let. Usnesením ze dne 13. 9. 2022, č. j. MZP/2022/510/1157, žalovaný spojil všechny žádosti do jednoho řízení.

[2] Rozhodnutím ze dne 1. 12. 2022, č. j. MZP/2022/510/1528, sp. zn. ZN/MZP/2022/510/94, Ministerstvo životního prostředí podle § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích (dále jen „geologický zákon“), všechny žádosti o stanovení průzkumného území zamítlo. Žalovaný shledal, že další veřejné zájmy převážily nad veřejným zájmem na průzkumné činnosti. Žalovaný konkrétně poukázal na veřejný zájem na ochraně původních míst výskytu vltavínů, na ochraně přírody a krajiny či na dalším rozvoji obce Ločnice. Doplnil, že veřejný zájem na průzkumné činnosti snižuje skutečnost, že žalobkyně může zjistit využitelné množství prvků vzácných zemín v jiných, již existujících dobývacích prostorech.

[3] Shora označeným rozhodnutím ministr zamítl rozklad žalobkyně a potvrdil prvostupňové rozhodnutí žalovaného.

[4] Žalobu proti rozhodnutí ministra zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) nyní napadeným rozsudkem.

[5] Městský soud neshledal napadená správní rozhodnutí nepřezkoumatelnými, protože správní orgány řádně identifikovaly veřejné zájmy a ty náležitě poměřily. Správní orgány se zabývaly konkrétním dotčením jednotlivých složek životního prostředí a dalších odkazovaných zájmů požadovaným průzkumem a zjistily skutečný rozsah tohoto dotčení. Správní orgány rovněž řádně vážily existenci veřejného zájmu na vyhledávání a průzkumu vyjmenovaných nerostů a surovin.

[6] Žalovaný podle městského soudu nepochybil, spojil-li žádosti do společného řízení. Podle městského soudu by jiný postup nebyl opodstatněný, neboť předmětem průzkumu byl stejný výhradní nerost a plocha průzkumného území požadovaná společností MOLDAVITE zasahovala do průzkumných území Nesměň I a II.

[7] Městský soud neshledal důvodnou námitku nesprávného hodnocení veřejných zájmů. Správní orgány měly pro svá rozhodnutí dostatek relevantních pokladů a je zřejmé, jak tyto podklady hodnotily. Žádný z podkladů nebyl závazným podkladem, takže žalovaný nebyl povinen z jejich závěrů vycházet. V postupu správních orgánů městský soud neshledal ani porušení zásady legitimního očekávání, protože nebylo prokázáno, že ministerstvo v obdobných případech rozhodovalo vždy pouze o nejdříve podané žádosti.

II. Podání účastníků řízení

[8] Proti rozsudku městského soudu podává žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost.

pokračování

[9] Stěžovatelka namítá, že městský soud chybně aproboval spojení žádostí do společného řízení. Spojením věcí stěžovatelce vznikla újma, protože její žádost nebyla řádně posouzena. Správní orgány ignorovaly, neposuzovaly, nevnímaly a nehodnotily diametrální rozdíl mezi žádostmi, jejich předmětem, cílem a rozsahem zkoumání a průzkumu, územním rozsahem, jakož i dobou pro stanovení průzkumného území. Spojená řízení se dle stěžovatelky netýkala téhož předmětu ani spolu nijak věcně nesouvisela.

[10] Napadená správní rozhodnutí považuje stěžovatelka za nepřezkoumatelná. Žalovaný podle stěžovatelky provedl chybné poměření veřejných zájmů a omezil se pouze na paušální a blíže neodůvodněné teze o ochraně původních míst výskytu vltavínů, o ochraně přírody a krajiny, zdrojů pitné vody a o dalším rozvoji obce Ločenice. Žalovaný náležitě nezjistil, nepopsal a neindividualizoval konkurující veřejné zájmy, především náležitě nezvážil existenci veřejného zájmu na vyhledávání a průzkumu vyjmenovaných nerostů a surovin. Úvahy žalovaného jsou vnitřně rozporné, protože na jedné straně hovoří o ochraně nedotčených území a na straně druhé o rozvoji části obce Ločenice. Stěžovatelka opakuje, že žalovaný komplexně nevyhodnotil veřejný zájem na současném vyhledání všech uvedených nerostů.

[11] Stěžovatelka namítá porušení zásady legitimního očekávání a zdůrazňuje, že její žádosti měly být projednány v samostatném řízení.

[12] Žalovaný podle stěžovatelky chybně pominul, že z expertního stanoviska České geologické služby vyplývá, že pokud by se při geologickém průzkumu v navržených průzkumných územích podařilo ověřit anebo dokonce vypočítat zásoby dotčených nerostných surovin v jemnozrnné frakci vltavínonosných surovin, znamenalo by to mimořádně významný počin. Městský soud ke stejné žalobní námitce chybně konstatoval, že existuje veřejný zájem převažující nad zájmem těžby označených nerostů, přestože stěžovatelka o těžbu nikdy nežádala.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že městský soud posoudil věc správně a napadený rozsudek je srozumitelný a dostatečně odůvodněný. Žalovaný odkázal na vydaná správní rozhodnutí a důvody v nich uvedené.

[14] Osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 s. ř. s.

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Stěžovatelka v první řadě namítá nepřezkoumatelnost žalobou napadených správních rozhodnutí.

[18] Nepřezkoumatelný rozsudek (či napadené správní rozhodnutí) zpravidla vůbec nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit. Podle ustálené judikatury z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč považoval námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené a proč považoval skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené (srov. např. rozsudky Nejvyšší správního soudu ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 - 65, či ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007 - 84). Nepřezkoumatelnost je však třeba vykládat v souladu s jejím skutečným smyslem, neboť jde o jednu z nejzávažnějších vad řízení, kterou lze konstatovat pouze v případě, že pro výše uvedené důvody skutečně nelze seznat, proč správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku posuzovaného rozhodnutí, resp. proč považoval vznesené námitky za nedůvodné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 4. 3. 2022, č. j. 5 As 158/2021 - 36, bod 18, a tam citovaná judikatura). Zároveň nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost proto nelze libovolně rozšiřovat, obzvláště pokud se správní orgán sice podrobně nevypořádá s každou dílčí námitkou, ale odpovědi na ně vychází z ucelené argumentace a účastníkovi se dostane vysvětlení, proč jeho argumentace jako celek není správná (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016 - 123, č. 3668/2018 Sb. NSS, bod 29, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2023, č. j. 10 Afs 27/2023 - 76, bod 14). Podle ustálené judikatury zároveň platí, že přezkoumá-li krajský soud správní rozhodnutí, které pro chybějící odůvodnění není přezkoumání vůbec způsobilé, zatíží nepřezkoumatelností i svůj vlastní rozsudek (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, či ze dne 30. 11. 2023, č. j. 8 As 137/2022 - 67, bod 27). Nejvyšší správní soud ovšem rozsudek městského soudu ani rozhodnutí ministra za nepřezkoumatelné nepovažuje.

[19] Stěžovatelka namítá, že správní orgány řádně nezhodnotily v kolizi stojící veřejné zájmy. Nejvyšší správní soud však souhlasí s městským soudem, že žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí a ministr v rozkladovém rozhodnutí řádně identifikovali jednotlivé veřejné zájmy a ty přílehlavě porovnali s v kolizi stojícím veřejným zájmem na průzkumu nerostných surovin.

[20] Žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí upozornil, že již předchozí stěžovatelčiny žádosti o stanovení průzkumného území byly zamítnuty z důvodu převažujícího zájmu na rozvoji obce Ločenice, na ochraně krajinného rázu a převažujícího veřejného zájmu na ochraně přírody, veřejného vodovodu a zemědělsky využívané půdy. Žalovaný dále přihlédl ke skutečnosti, že průzkumná území Nesměň I a II stěžovatelka navrhovala v části, která propojovala jednotlivá sídla a obce, a z části se nacházela v bezprostřední blízkosti zastavěného území obce na ploše vymezené územním plánem jako plochy přestavby pro výrobu a sklady a zemědělské plochy. Přihlédl rovněž ke skutečnosti, že navržené průzkumné území Nesměň II se přibližuje k dětskému táboru s celoročním provozem. Převažující veřejný zájem žalovaný dále shledal ve výskytu chráněných živočichů a rostlin a v potřebě ochrany původních míst výskytu vltavínů před průzkumem pro komerční účely. K opačnému veřejnému zájmu na průzkumu nerostů a surovin ministr v rozkladovém rozhodnutí i žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí konstatovali,

pokračování

že veřejný zájem na průzkumu vltavínů je minimální, a proto ostatní veřejné zájmy převyšují zájem na průzkumu. Veřejný zájem na průzkumu kritických surovin pak sice obecně označili za velmi vysoký, avšak shledali, že stát nemá zájem na prozkoumání navrhovaného, dosud nedotčeného území, protože existuje reálná možnost přednostně ověřit výskyt kritických surovin v dobývacím prostoru Ločenice, kde v současné době stěžovatelka těží vltavíny a doprovodnou surovinu šterkopísek, i v navazujícím ložisku Nesměň – Ločenice, pro které byl udělen předchozí souhlas k podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru. Pokud by byly prokázány v dobývacím prostoru Ločenice, příp. na ložisku Nesměň – Ločenice ekonomicky využitelné obsahy prvků vzácných zemin, dávalo by smysl ověřit jejich obsah i na ploše zamítnutých průzkumných území.

[21] Z uvedeného vyplývá, že správní orgány řádně vážily veřejný zájem na vyhledávání a průzkumu vyjmenovaných nerostů a surovin a další veřejné zájmy. Konkuruující veřejné zájmy identifikovaly a dospěly k jednoznačnému závěru, že ty s ohledem na charakter stěžovatelkou požadovaného stanovení průzkumných území a na další možnosti průzkumu dosud nejasného výskytu kritických surovin převáží nad veřejným zájmem na vyhledávání a průzkumu vyjmenovaných nerostů a surovin. Uvedené závěry správních orgánů považuje Nejvyšší správní soud za srozumitelné a dostatečně odůvodněné. Správní orgány svá rozhodnutí neodůvodnily pouze obecnými proklamacemi, jak tvrdí stěžovatelka, nýbrž přihlédly ke specifickým požadovanému stanovení průzkumných území. Správní orgány rovněž nepominuly, že stěžovatelka žádala pouze o průzkum území, i v případě stanovení průzkumných území je však namístě porovnání v kolizi stojících zájmů, aniž by byla dána preference veřejného zájmu na průzkumu nerostných surovin (viz dále). Žalovaný rovněž řádně identifikoval možnou kolizi stěžovatelčina záměru s rozvojem části obce Ločenice, jak vyplývá z výše uvedeného. Zasažení území stavbami pro výrobu a sklady, jak předpokládá územní plán, nelze ztotožňovat se stanovením průzkumného území, jak činí stěžovatelka. Stanovením průzkumných území by byl rozvoj obce předpokládáný územním plánem do značné míry znemožněn. Nejvyšší správní soud konečně nepovažuje za nedostatek odůvodnění, vyslovily-li správní orgány samostatně úvahy nad veřejným zájmem na průzkumu vltavínů a dalších jednotlivých nerostů. V této úvaze ku prospěchu stěžovatelky konstatovaly, že je dán velmi vysoký veřejný zájem na průzkumu kritických surovin (vzácných zemin), přesto s ohledem na ostatní okolnosti případu ani tento veřejný zájem nepřevážil nad ostatními veřejnými zájmy. Oddělení úvah také odpovídalo skutečnosti, že společnost MOLDAVITE žádala pouze o stanovení průzkumného území pro vyhledávání a průzkum nerostu vltavínu.

[22] Nejvyšší správní soud shrnuje, že žalovaný náležitě a srozumitelně popsal skutková zjištění týkající se v kolizi stojících veřejných zájmů a ty řádně poměřil. Námitku nepřezkoumatelnosti žalobou napadených rozhodnutí (ani rozsudku městského soudu) proto nelze shledat důvodnou.

[23] Stěžovatelka v kasační stížnosti dále sporuje, že žalovaný spojil její žádosti i žádost společnosti MOLDAVITE do jednoho řízení a vedl o nich společné řízení.

[24] Podle § 140 odst. 1 správního řádu *správní orgán může na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit různá řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu*

povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků. Spojit řízení lze i v průběhu řízení za předpokladu, že tím nevznikne nebezpečí újmy některému z účastníků.

[25] Podle § 140 odst. 2 téhož zákona *správní orgán vede společné řízení i o společné žádosti více žadatelů nebo o společné žádosti týkající se téhož předmětu řízení nebo jiných věcně souvisejících otázek. Společné řízení zahrnuje i vydání podmiňujícího úkonu, k němuž je správní orgán příslušný.*

[26] Společné řízení je zvláštním typem řízení, které je spojeno ze dvou a více správních řízení za splnění zákonem předvídaných podmínek, jež jsou vymezeny v § 140 odst. 1 správního řádu. Vedením společného řízení nedochází k úplnému a nenávratnému zániku samostatnosti jednotlivých řízení, která byla spojena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2014, č. j. 5 As 6/2013 - 97, č. 3137/2015 Sb. NSS). Tomu svědčí skutečnost, že dílčí řízení ve společném řízení je možné znovu vyloučit k samostatnému projednání, pokud by v daném případě společné řízení postrádalo svůj smysl a účel (§ 140 odst. 3 správního řádu). Jedná se tedy o souběžné vedení jinak samostatných správních řízení. Společné řízení je pouze procesním institutem, jehož účelem je zjednodušení procesních postupů jak pro správní orgány, tak pro účastníky řízení s ohledem na zásadu procesní ekonomie. Cílem tohoto řízení je efektivita a hospodárnost správního řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2019, č. j. 10 As 252/2019 - 256, body 71 a 72).

[27] Ustanovení § 140 odst. 1 správního řádu předpokládá spojení věcí v případech shodného předmětu řízení nebo jiné věcné souvislosti či shody v účastnících, pokud tomu nebrání účel řízení nebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 2 As 310/2016 - 52, bod 45). Tyto podmínky byly v projednávané věci splněny. Obě stěžovatelčiny žádosti i žádost společnosti MOLDAVITE se týkaly téhož předmětu, a to stanovení průzkumného území Nesměň pro průzkum ložisek vyhrazeného nerostu vltavínu. Stěžovatelka sice ve své žádosti žádala stanovení průzkumného území také pro průzkum ložiska prvků vzácných zemin, včetně yttria, a doprovodného nerostu šterkopísku, tento širší rozsah žádosti z hlediska předmětu průzkumů ovšem neznamenal zásadní odlišnost od žádosti společnosti MOLDAVITE. Všechny tři žádosti se stále týkaly stanovení průzkumného území a věcně (z hlediska prozkoumávaných surovin) se zčásti prolínaly. Jakkoli stěžovatelka žádala umožnění komplexního průzkumu se zaměřením na možné využití všech surovin ložiska, *en bloc* požadovala stanovení průzkumného území za obdobným účelem jako společnost MOLDAVITE. Stejně platí rovněž pro odlišné vymezení plochy průzkumné činnosti, neboť již městský soud správně konstatoval, že plocha průzkumných území se prolínala. Rovněž tak časový rozsah průzkumu nepředstavoval takovou odlišnost, pro kterou by bylo na místě vést samostatná řízení o všech žádostech. Tříletý i pětiletý časový úsek průzkumu lze považovat (pro úvahy o spojení řízení) za obdobný. Stěžovatelka se tedy mylí v tvrzení, že mezi žádostmi existoval diametrální rozdíl. Veškeré rozdíly byly nevýznamné a nebránily vedení společného řízení.

[28] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit stěžovateli, že spojení žádostí vedlo k dotčení jejích práv a oprávněných zájmů. Veškerá stěžovatelčina práva zůstala i v průběhu vedení společného řízení zachována, neboť i po spojení věcí mohla vznášet argumenty

pokračování

podporující její žádosti a proti vydanému společnému rozhodnutí mohla brojit obdobně, jak by činila při vydání samostatných rozhodnutí. Negativní vyřízení stěžovatelčiných žádostí samo o sobě nemůže vést ke konstatování nezákonnosti vedení společného řízení. Nejvyšší správní soud opakuje, že vedením společného řízení nedochází k úplnému a nenávratnému zániku samostatnosti jednotlivých řízení, která byla spojena. Stěžovatelka sice tvrdí, že její žádosti nebyly řádně posouzeny jako samostatné se všemi jejich specifiky, neuvádí ovšem žádné konkrétní skutečnosti (vyjma tvrzené nepřezkoumatelnosti a nesouhlasu s jejich zamítnutím), které správní orgány pominuly z důvodu vedení společného řízení. Případnou nepřezkoumatelnost vyslovených právních názorů ovšem nelze ztotožňovat s nezákonností společného řízení, protože vedení společného řízení nezbavuje správní orgán povinnosti řádně posoudit důvodnost každé jednotlivé žádosti a vypořádat se s námitkami jednotlivých účastníků řízení. Této povinnosti si byly správní orgány vědomy, jak vyplývá z výše uvedeného. Zásadní skutečností tak zůstává, že i přes spojení věcí byly stěžovatelčiny žádosti řádně posouzeny.

[29] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného ve shodě s městským soudem uzavírá, že podmínky pro společné posouzení všech žádostí dle § 140 odst. 1 správního řádu byly splněny.

[30] Stěžovatelka v další kasační námitce namítá, že žalovaný nerefletoval, že předmětem žádosti bylo a je stanovení průzkumného území a nikoli rozhodnutí o využití území.

[31] Podle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích *ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.*

[32] Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli, že otázka, zda jiný veřejný zájem nepřevyšil zájem na stanovení průzkumného území, má být zkoumána především ve vztahu k předmětu řízení o stanovení průzkumného území, konkrétně tedy jen k těm činnostem, které mohou být konány na základě rozhodnutí o stanovení průzkumného území (tj. průzkum), bez vazby na další případné využití území (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, č. j. 4 As 155/2018 - 63, bod 42). Na straně druhé § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích výslovně stanoví, že ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území posoudí také z toho hlediska, zda další veřejný zájem nepřevyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Nejvyšší správní soud v naposledy citovaném rozsudku podotkl, že je-li vysoce pravděpodobné, že pokud bude geologický průzkum úspěšný, požádá soukromý investor i o příslušná povolení nutná pro dobývání nerostu samého, je namístě, aby se správní orgán v co nejranější fázi celého procesu zabýval otázkou, zda neexistuje závažný veřejný zájem bránící těžbě samotné a nečinil tak až ve fázi povolování dobývání nerostu. V opačném případě by účastníkům řízení mohly vzniknout zbytečné výdaje a k posouzení existence veřejných zájmů v souvislosti s možnou těžbou by docházelo později (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 - 190, č. 2341/2011 Sb. NSS).

[33] Pro posouzení míry hodnocení žádosti o stanovení průzkumného území je významné, zda jde o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska (viz již citovaný rozsudek č. j. 7 As 59/2009 - 142 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu 22. 9. 2022, č. j. 4 As 38/2022 - 34) nebo se jedná o geologický průzkum, který má sloužit pouze k ověření, zda je v dané lokalitě vůbec možné následné využití lokality k požadovaným účelům, obzvláště má-li stanovení průzkumných území sloužit toliko k vytipování možných území, z nichž pouze na některém proběhne následné využití (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2019, č. j. 9 As 121/2018 - 47, nebo ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 As 377/2018 - 61). V druhém případě by bylo přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů spjatých s využitím území, protože není ani s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze, resp. výsledky tohoto průzkumu jsou pro další postup klíčové.

[34] V nyní rozhodované věci stěžovatelka žádala o průzkum, jenž mohl vést k následné těžbě ložiska a bylo vysoce pravděpodobné, že pokud bude geologický průzkum úspěšný, požádá o příslušná povolení nutná pro samotné dobývání nerostu. Ve shodě s rozsudkem č. j. 4 As 38/2022 - 34 proto Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný se obecně mohl zabývat otázkou, zda neexistuje veřejný zájem převažující nad veřejným zájmem nejen na dalším průzkumu ale též na následném využití výhradního ložiska, jak vyžaduje dovětek § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Kusá stěžovatelčina námitka, že předmětem žádosti bylo pouze stanovení průzkumného území, proto nemůže být důvodná. Nejvyšší správní soud považuje za klíčové, že správní orgány nepřekročily meze posouzení žádosti o stanovení průzkumných území, neboť vyřčené závěry nespojovaly výhradně s těžbou nerostů a surovin, nýbrž primárně s jejich průzkumem.

[35] Nejvyšší správní soud v této souvislosti neshledává důvodnou ani stěžovatelčinu námitku, že městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku (viz bod 73) uvedl, že „*existuje převažující veřejný zájem nad zájmem těžby předmětných nerostů*“. Z napadeného rozsudku vyplývá, že městský soud své úvahy vztahoval ke stanovení průzkumných území, aniž by v nepřiměřené míře posuzoval veřejné zájmy spojené s těžbou ložiska. Kusá citace jedné věty odůvodnění nemůže na tomto závěru nic změnit.

[36] Stěžovatelka v dalším stížním bodě namítá, že žalovaný žádost o stanovení průzkumných území zamítl, přestože orgány státní správy s průzkumem souhlasily.

[37] Nejvyšší správní soud předesílá, že § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích obsahuje demonstrativní výčet negativních podmínek, při jejichž naplnění (přesněji při naplnění kterékoli z nich) správní orgán žádost o stanovení průzkumného území zamítne. Pokud se jedná o poměrování „*dalšího veřejného zájmu*“ se zájmem na průzkumu a následném využití výhradního ložiska, správní orgán musí nejprve posoudit, zda určitá skutečnost spadá do rozsahu vymezeného neurčitým právním pojmem veřejného zájmu. Je-li obsah neurčitého pojmu naplněn, provede správní orgán poměrování se zájmem na průzkumu a eventuálním využití ložiska (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2015, č. j. 8 As 73/2014 - 84). Úkolem žalovaného v řízení o stanovení průzkumného území je tedy porovnat jednotlivé, mnohdy protichůdné, veřejné zájmy a přezkoumatelným

pokračování

způsobem svou úvahu zdůvodnit (viz již citovaný rozsudek č. j. 7 As 70/2009 - 190), přičemž na stanovení průzkumného území není právní nárok.

[38] Jak vyplývá z výše uvedeného, správní orgány na základě shromážděných důkazů náležitě identifikovaly jednotlivé veřejné zájmy a ty vzájemně poměřily s veřejným zájmem na průzkumu dotčené lokality. Městský soud přitom správně konstatoval, že žalovaný nebyl ve svých úvahách vázán vyjádřeními dalších orgánů, protože tato vyjádření byla pouze podkladem pro jeho správní uvážení. Stěžovatelčiny poukazy na pro ni pozitivní stanoviska proto nepovažuje Nejvyšší správní soud za rozhodující, protože samy o sobě nemohly vést k vyhovění stěžovatelčiným žádostem o stanovení průzkumných území, což platí i o expertním stanovisku České geologické služby. Žalovaný ani ministr v rozkladovém rozhodnutí tato pozitivní stanoviska nepominuli, na základě všech zjištěných skutečností a v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů ovšem konstatovali, že zájem na průzkumu nerostných surovin v daném případě nepřeváží. Nejvyšší správní soud odkazuje k vypořádání obdobné žalobní námitky ze strany městského soudu, na jehož argumentaci stěžovatelka nereaguje, nýbrž setrvává na svých, již opakovaně vyřčených námitkách. V těchto námitkách ovšem věcně nepolemizuje s výsledkem poměření veřejných zájmů učiněných ze strany správních orgánů a městského soudu, nýbrž opětovně toliko odkazuje na některá podkladová stanoviska. Nejvyšší správní soud proto pouze ve stručnosti uvádí, že v dané věci převážil veřejný zájem na ochraně původních míst výskytu vltavínů, na ochraně přírody a krajiny, včetně chráněných živočichů a rostlin, a krajinného rázu, a na dalším rozvoji obce Ločenice před veřejným zájmem na vyhledávání a průzkumu vyjmenovaných nerostů a surovin. Veřejný zájem na realizaci průzkumné činnosti snižuje skutečnost, že stěžovatelka může zjistit využitelné množství prvků vzácných zemin v jiných, již existujících dobývacích prostorech. Stěžovatelka nikterak nevyvrací závěry žalovaného, že výskyt prvků vzácných zemin by byl v těchto lokalitách obdobný a mohl by tedy následně odůvodnit průzkum dalšího území. Veřejný zájem na těžbě vltavínů pak Nejvyšší správní soud považuje ve shodě s městským soudem a žalovaným za nevýznamný, přičemž ani stěžovatelka nepředkládá žádné argumenty, které by tento opakovaně vyřčený závěr vyvracely.

[39] Stěžovatelka nemá pravdu, že žalovaný vyloučil či zpochybnil přítomnost kritických vyhrazených nerostů a vzácných zemin v území zahrnutém do průzkumu, důvodně ovšem připomněl a jasně odůvodnil, že existuje reálná možnost přednostně ověřit výskyt kritických surovin v dobývacím prostoru Ločenice a v navazujícím ložisku Nesměň – Ločenice. Tato úvaha není v rozporu s § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, naopak reflektuje povinnost žalovaného vzít v úvahu a posoudit veškeré, ve vzájemní kolizi stojící veřejné zájmy a s nimi spjaté skutkové okolnosti každého jednotlivého případu. Nejvyšší správní s ohledem na výše uvedené souhlasí s městským soudem, že žalovaný nepřekročil rámec předmětu řízení.

[40] Stěžovatelka konečně namítá porušení zásady legitimního očekávání, kterou opět spojuje s námitkou, že její žádosti měly být projednány v samostatném řízení a mělo být o nich rozhodnuto dle tzv. zásady priority. Již městský soud ovšem k totožné žalobní námitce správně uvedl, že stěžovatelka netvrdí a neprokazuje, že žalovaný v obdobných případech rozhodoval vždy pouze o nejdříve podané žádosti. Tak ani v kasační stížnosti stěžovatelka neuvádí žádné konkrétní řízení, v němž by za obdobné skutkové situace

žalovaný rozhodoval samostatně a nejprve rozhodl o první podané žádosti. Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že námitka porušení zásady ochrany legitimního očekávání není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[41] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[42] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně jako stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[43] Osoba zúčastněná na řízení má v řízení o kasační stížnosti právo jen na náhradu nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil (§ 60 odst. 5 s. ř. s.). Osobě zúčastněné na řízení žádné takové náklady nevznikly, a proto (za použití § 120 s. ř. s.) nemá právo na jejich náhradu

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. září 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu